

2.9. Діагностика якості вищої освіти в соціологічному дискурсі

Горбов В.В. *gorbov.soc@gmail.com*

к.соц.н., доцент кафедри соціології факультету управління персоналом,
соціології та психології
ДВНЗ «Київський національний економічний
університеті імені В. Гетьмана»,
м.Київ, Україна

Горбова Ю.С. *yuliyabilonog@gmail.com*

к.соц.н.,
завідувач навчально наукової лабораторії
«Соціологічна лабораторія» факультету управління персоналом,
соціології та психології
ДВНЗ «Київський національний економічний університеті імені В. Гетьмана»
м.Київ, Україна

СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИЩИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАЛАДОМ: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СКЛАДОВІ

В процесі загальної технологізації всіх сфер людського життя значно підвищився інтерес до можливості екстраполяції технологічного підходу на різні соціальні сфери: політику, економіку, освіту тощо. У кожній з означених сфер технології функціонують за різними законами, неминуче підлаштовуючись під особливості обраної сфери. В даному контексті соціальні технології виступають в ролі певного інструменту або механізму, використання якого дозволяє, як передбачити певні зміни або трансформації в соціальній сфері, так й активно впливати і керувати ними з метою отримання прогнозованого або бажаного результату.

Відмінною рисою будь-якої технології є те, що вона алгоритмізує діяльність, тому може бути багато разів відтворена, тиражована для вирішення схожих завдань і використана для подальшого «перенесення» в інші сфери суспільного життя: політику, економіку, освіту тощо. У кожній з них технології функціонують за певними законами, неминуче підлаштовуючись під особливості вибраної сфери. У даному контексті соціальні технології виступають в ролі інструменту або механізму, використання якого дозволяє спрогнозувати певні зміни або трансформації в соціальній сфері, активно впливати на них і управляти ними з метою отримання бажаного результату [1].

В останні десятиліття соціальні технологи почали активно впроваджуватися в функціонування інституту освіти. Це є наслідком постійних трансформацій системи освіти, яка постійно вимагає оптимізації та удосконалення управлінської діяльності. Дані впровадження необхідні для розвитку і розробки спеціальних форм, методів і засобів, що дають можливість підняти на належний рівень ефективність і якість освіти. У зв'язку з цим підвищується попит на розробку і впровадження соціальних технологій в систему управління вищим навчальним закладом.

Управління ВНЗ – це, в першу чергу, сукупність управлінських рішень і дій, що забезпечують досягнення поставлених цілей, і тільки в другу чергу – система планування, організації, мотивації і контролю, що забезпечує спільну діяльність персоналу ВНЗ. Технологічно побудоване управління ВНЗ передбачає наявність п'яти елементів: вміння змоделювати ситуацію (виявити проблеми); вміння виявити необхідні зміни (ідеї розвитку); вміння розробити стратегію змін (базові стратегії); вміння використовувати різні способи впливу (методи управління); вміння втілювати стратегію в життя (управління змінами).

Управлінська система у ВНЗ має низку основоположних функцій, до яких можна віднести: організацію, планування, координацію, мотивування і контроль. Ефективність функціо-

нування означених елементів системи и виконання функцій безпосередньо відображається на якості наданих ВНЗ освітніх послуг.

Відповіддю на потребу забезпечення якості освітніх послуг служить впровадження і використання соціальних технологій в системі вищої освіти. Сенс соціальних технологій – в усвідомленому застосуванні їх до реальності. Відповідно, призначення будь-якої соціальної технології – оптимізувати управлінський процес і зробити його більш технологічним, включаючи ті види діяльності і операції, які не є необхідними для отримання соціального результату. Використання соціальних технологій в умовах модернізації освіти дозволяє скоротити витрати на управління і підвищити його ефективність. У цьому сенсі соціальна технологія виступає як інноваційний процес управління, котрий включає не тільки науково розроблені цілі, але і технологію практичної діяльності щодо вирішення поставленого завдання [1].

Використання соціальних технологій в системі управління освітою зумовлюється різними чинниками, серед яких можна відзначити:

- стирання кордонів в умовах розвитку і глобалізації освітнього простору;
- модернізацію української системи управління відповідно до інтеграції в загальноєвропейський освітній простір;
- впровадження в сферу вищої освіти стандартів ISO, TQM та ENQA;
- необхідність підвищення якості функціонування ВНЗ.

Отже, в умовах модернізації системи української освіти, управління якістю освіти є одним з актуальних і пріоритетних завдань, що постають перед вищим навчальним закладом. Однак, зміст методики і форми управління сучасним ВНЗ залишаються досить неопрацьованою тематикою, носять вибіркового характер і використовуються кожним ВНЗ по-своєму. У цих умовах впровадження соціальних технологій в університетське середовище набуває особливої актуальності. Використання соціальних технологій в управлінні якістю освіти вимагає розробки кількісних і якісних показників, різнорівневих методик і засобів оцінки діяльності освітніх установ.

Використана література:

1. Горбов В. В. Освітній аудит як соціальна технологія діагностики та управління ВНЗ / О.В. Мазурик, В. В. Горбов // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: зб. наук. праць ДонДУУ. – Т. XIII. Вип. 257, Серія «Соціологія»,– Донецьк: Цифрова типографія. – 2012. – С. 287–295.
2. Problems of science and education. – 2008. – № 3 – С. 49–53.